

Karavaan verbindt Noord-Hollanders met elkaar

Anita Twaalfhoven

Odysseus op een dijk, Dik Trom op een boerderij of een rondreizende verhalenverteller in een weiland. Wie in de zomer een voorstelling van Karavaan bezoekt, ondergaat soms in *the middle of nowhere* een unieke theaterbeleving.

Zomerfestival Karavaan strekt zich uit over de kop van Noord-Holland en West-Friesland. Van Texel tot Heiloo kan het publiek in de maand juli naar theater op locatie in een schuur, een oude bus, een weiland, een voetbalclub, een kerk of een vliegveld. In het reguliere theaterseizoen voorzien de schouwburgers de steden in Noord-Holland van theater, maar een groot geografisch tussengebied blijft van professioneel theater verstoken. In de zomerperiode voorziet Karavaan met succes in deze lacune. Tijdens de zestiende editie in 2008 trokken de locatievoorstellingen ruim 15.000 bezoekers. De gratis toegankelijke straattheaterdagen in elf kleine gemeenten als Bovenkarspel, Tuitjehorn of Wognum brachten zelfs 57.000 man op de been.

Het festival krijgt een meerjarige subsidie van de provincie en aanvullende middelen van diverse fondsen als VSB Fonds, Stichting Doen en Prins Bernhard Cultuurfonds. In 1992 bespraken vertegenwoordigers van de provincie Noord-Holland voor het eerst hun idee voor een cultureel zomercircuit, om de lokale bevolking en streektoeristen te vermaken met straattheater en grootschalig spektakel. De eerste voorstelling was op 15 juli 1993 *L'Ascension du Mandarin* van Dogtroep, in de gemeente Schagen. Door het succes van het festival meldden zich steeds meer gemeenten aan en in 1999 moest men het aantal gemeenten zelfs terugbrengen van vijftien naar tien, omdat zo'n grote spreiding organisatorisch en financieel niet haalbaar was.

De programmering bestond in de beginjaren vooral uit grote spektakelvoorstellingen in de openlucht van groepen als Dogtroep, Vis à Vis, Titanic of Générrik Vapeur. Theatermakers uit het reguliere circuit, waaronder Krisztina de Châtel, Conny Janssen Danst of De Federatie, traden in hun voetsporen. In de zomerperiode ruilen ze de theatergebouwen in voor een productie op locatie in de kop van Noord-Holland. Inmiddels bestrijkt het aanbod van Karavaan zowel theater als dans, muziek en beeldende kunst op locatie, voor alle leeftijden. Voormalig artistiek leider Henk Schoute, die onlangs zijn baan bij Karavaan verruilde voor Zeeland Nazomer, scout het internationale aanbod op festivals van Frankrijk tot Australië. Het resultaat is dat Karavaan vaak het internationale neusje van de zalm laat zien. Ook produceert het festival zelf voorstellingen, soms in samenwerking met andere zomerfestivals in het land als Oerol op Terschelling of Boulevard in Den Bosch, zodat de producties regelmatig de hele zomer op tournee gaan. De laatste jaren zijn er steeds meer jonge

Anita Twaalfhovenis hoofdredacteur van *Boekman*

www.karavaan.nl

theatermakers bij Karavaan te vinden, die zich graag laten inspireren door de sociale context waarin de projecten spelen.

De combinatie tussen cultuurparticipatie en cultuurtoerisme blijft de insteek van het festival. Het publiek bestaat niet uit doorgewinterde theaterbezoekers, maar omdat de voorstellingen zo duidelijk een plaats krijgen in hún omgeving, valt het theater letterlijk op zijn plek. Karavaan bedient zowel de lokale bevolking als de streektoerist, die een bezoek aan de voorstellingen combineert met een wandelroute door het landschap.

Zomers vermaak en voorstellingen op onverwachte locaties maken een bezoek aan het festival tot een aantrekkelijke belevenis. Het biedt voor elk wat wils. Het theater varieert van een ludieke act op straat van enkele minuten tot een voorstelling van ruim een uur. Na afloop kan de bezoeker naar een talkshow, wat drinken op een terras of salsa en tango dansen op livemuziek.

Bij de provinciale verkiezing 'wat ga jij deze zomer doen?', onderdeel van de campagne 'wat kies jij?' van de provincie Noord-Holland, ging 80 procent van de stemmen naar Karavaan. Gedeputeerde Sascha Baggerman ziet het festival als een verbindende factor, zo blijkt uit een nieuwsbericht op de website van de provincie: 'Karavaan verbindt Noord-Hollanders met elkaar, met hun omgeving en met hun wortels'.

De uitstraling van Karavaan op het culturele leven in de regio groeit met het jaar. Zo werkt het festival onder de titel Karavaanbibliotheek sinds kort samen met lokale bibliotheken. Overdag kunnen kinderen een bijdrage leveren aan de berichtgeving over het festival, met nieuws, reportages en foto's op muurkranten en een weblog. In de avond is de Karavaanbibliotheek het domein van volwassenen, die met schrijvers over hun boeken praten. Onder de noemer 'biebdaten' leren bezoekers ook gelijkgestemden kennen.

De komende periode zal het festival de verbinding met de regio verder versterken. Zo wordt de West-Friese Omringdijk, een symbool voor de eeuwenlange strijd van de West-Friezen tegen het water, het openluchtpodium voor locatietheater en community arts-projecten. De dijk is een imponerend bouwwerk van 126 kilometer lang en vormt de verbindende schakel tussen oude steden als Medemblik, Enkhuzen, Hoorn, Alkmaar en Schagen. Bijzondere locaties langs de dijk, verhalen en lokale gewoonten uit het verre en minder verre verleden van West-Friesland moeten een actuele betekenis krijgen in de theaterproducties. Het initiatief maakt deel uit van een breder samenwerkingsprogramma van organisaties op het gebied van cultureel erfgoed, kunst en recreatie, om de omringdijk als levendig landschappelijk monument op de kaart te zetten. De opmars van Karavaan lijkt haast niet te stuiten.